

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 01-00-50 03-06-2019

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № КП-953-03-53
дата 03.06.2019 г.

ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш № КП-953-03-53/17.05.2019 г.

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Законопроект за допълнение на Наказателния кодекс, № 954-01-33, внесен от Искрен Василев Веселинов и група народни представители на 15.05.2019 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Във връзка с Вашето писмо относно законопроект за допълнение на Наказателния кодекс (НК), № 954-01-33, внесен от Искрен Василев Веселинов и група народни представители на 15.05.2019 г., Министерството на правосъдието изразява следното становище:

С параграф единствен на представения от вносителите законопроект се предлага допълнение на разпоредбата на чл. 148 от НК, като в мотивите се посочва, че създаването на нова алинея с предложеното съдържание е предназначено да въведе, както допълнителен механизъм за защита на пострадалите, така и да възстанови нормалния политически диалог, основан на формулиране на тези и уважително отношение към политическите опоненти.

Съгласно чл. 32, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ): „Личният живот на гражданите е неприкосновен. Всеки има право на защита срещу незаконна намеса в личния и семейния му живот и срещу посегателство върху неговата чест, достойнство и добро име.“ Според чл. 39, ал. 1 от КРБ всеки има право да изразява мнение и да го разпространява чрез слово - писмено или устно, чрез звук, изображение или по друг начин. Алинея 2 на същия член посочва, че това право не може да се използва за накърняване на правата и доброто име на друго и за призоваване към насилствена промяна на конституционно установения ред, към извършване на престъпления, към разпалване на вражда или към насилие над личността.

Цялостната защита на личността изисква гражданинът да бъде ефикасно защитен и от общественоопасни деяния, засягащи тези негови интереси. НК установява съставите на две основни престъпления против честта - обидата в чл. 146 и клеветата в чл. 147. Всички те са свързани с умишлено унижаване честта на друго, с умишлено засягане на неговото достойнство.

В чл. 148, ал. 1, т. 4 от НК е въведено като квалифициращо обстоятелство обида и клевета, извършени от длъжностно лице при или по повод на службата.

В Решение № 10 от 27 юли 1992 г. по к.д. № 13/92 г. за тълкуване на чл. 69 и чл. 70 от Конституцията и относно искане за обявяване на противоконституционност на чл. 100, ал. 3 и 6 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, Конституционният съд е приел следното:

Съгласно чл. 69 от Конституцията народните представители не носят наказателна отговорност за изказаните от тях мнения и за гласуванията в Народното събрание. От това следва, че наказателната неотговорност по чл. 69 от Конституцията представлява забрана за търсене на наказателна отговорност от народните представители за изказаните от тях мнения и за гласуванията им в пленарните заседания, в заседанията на парламентарните комисии, при упражняването на парламентарния контрол и изпълнение на задълженията им. Тя се отнася до действията им като народни представители при изпълнение на техните функции, не е ограничена по време и действа както през периода на пълномощията, така и след прекратяването им и не е ограничена по място. Те не отговарят за изказаните мнения не само в органите на Народното събрание, но и за тези извън тях. Никой не може да търси наказателна отговорност от народните представители за тези действия, щом като са свързани с изпълнение на техните функции.

Наказателната неприкосновеност по чл. 70 от Конституцията е допълнителна гаранция за защита личността на народните представители по време на пълномощията им. По същество тя представлява забрана за задържане и възбуждане на наказателно преследване срещу народните представители. Отнася се за всички техни престъпни деяния, включително и за тези, които са извършили не при изпълнение на задълженията им. Задържане поначало е недопустимо под каквато и да е форма и по какъвто и да е повод. Всяко задържане независимо от това, дали то е свързано с изпълнение на мярка за неотклонение „задържане под стража“, изпълнение на наказание лишаване от свобода, предварително задържане от следствени и полицейски органи, или като административна или административнонаказателна мярка, е посегателство върху тяхната свобода и неприкосновеност. Мярката за неотклонение „домашен арест“ е също форма за задържане и посегателство върху неприкосновеността. Забраната за задържане и наказателно преследване обхваща всички техни форми и действия. Наказателната неприкосновеност действа само през време на пълномощията на народните представители. След изтичането им те са обикновени граждани и могат да бъдат обект на наказателно преследване както за тежките, така и за нетежките престъпления, което не е могло да бъде предприето поради личната им наказателна неприкосновеност.

Членовете на Европейския парламент от своя страна имат правно положение, близко до това на народните представители в националния парламент. Съгласно Член 8 от Протокол № 7 за привилегиите и имунитетите на европейския съюз към Договора за функционирането на Европейския съюз, членовете на Европейския парламент не могат да бъдат подлагани под каквато и да било форма на претърсване, задържане или съдебно производство във връзка с изразените от тях мнения или подадените от тях гласове при изпълнението на задълженията им. В Член 9 от същия протокол е записано, че по време на сесиите на Европейския парламент неговите членове притежават:

а) на територията на тяхната собствена държава - имунитетите, предоставяни на членовете на националните парламенти;

б) на територията на всяка друга държава-членка - имунитет от всякаква форма на задържане или съдебно производство.

Имунитетът действа по подобен начин и по отношение на горепосочените членове по време на тяхното пътуване до и от мястото на заседанието на Европейския парламент.

С оглед по-голяма изчерпателност, следва да се отбележи, че санкциите, които се предлагат, се явяват неоправдано завишени, имайки предвид, че за престъпленията „обида“ и „клевета“ по смисъла на НК се предвижда наказание „глоба“ и „обществено порицание“. Отчитайки обществените отношения, които засягат визираните престъпни състави, следва да се приеме, че наказание „лишаване от свобода“, кумулативно наложено с наказание „глоба“, би довело до несправедлива и прекомерна рестрикция от страна на законодателя, която би противоречала на целите на наказанието, описани в чл. 36 от НК.

Предвид гореизложеното, Министерството на правосъдието счита, че не е налице обоснована необходимост от допълнение на Наказателния кодекс.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

КАКИМЛ КИРИЛОВ